

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

2014. GADA DARBA PĀRSKATS

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA

- 1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA
- 1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

2. INSPEKCIJAS 2014.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

- 2.1. DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI
- 2.2. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ
- 2.4. KONTROLE
- 2.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

3. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

4. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

- 4.1. BEZMAKSAS PAKALPOJUMI
- 4.2. MAKSAS PAKALPOJUMI
- 4.3. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

5. PERSONĀLS

- 5.1. PERSONĀLA KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

8. 2015. GADA PRIORITĀTES

IEVADS

Kultūras mantojums sastāv no uzkrātu resursu kopuma, kas saņemti mantojumā no pagātnes un kas, neatkarīgi no piederības, indivīdu un sabiedrības uztverē tiek uzskatīti par vērtību, pārliecības, zināšanu, tradīciju atspoguļotājiem un paudējiem. Tas ietver arī vidi, kas izveidojusies cilvēku un vietu mijiedarbībā laikā ejot /no Eiropas Padomes vispārējās konvencijas „Kultūras mantojuma vērtība sabiedrībai/. Tas ietver mākslinieku, arhitektu, mūziķu, rakstnieku un zinātnieku, cilvēces gara izpausmi un vērtību sistēmu, kas dzīvei piešķir jēgu. Kultūras mantojuma nozīmīgākā daļa ir kultūras pieminekļi. Eiropā katrā valstī ir nacionāla kultūras mantojuma aizsardzības institūcija, kuru nosaukumi ir atšķirīgi, bet funkcijas pamatā ir līdzīgas – nodrošināt kultūras mantojuma apzināšanu un saglabāšanu. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (turpmāk – Inspekcija) ir nacionāla kultūras mantojuma aizsardzības institūcija, kas izveidota nodrošinot starptautiskajās konvencijās, kam Latvija ir pievienojusies, noteikto. Divdesmit gadu laikā Inspekcija ir izveidota par stabilu, starptautiski atzītu un nacionālā kultūras mantojuma saglabāšanā nozīmīgu iestādi. Inspekcija ir kultūras ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku un kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti. Inspekcijas darbība balstīta uz Konvenciju par Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, Konvenciju Eiropas Arhitektūras mantojuma aizsardzībai, Konvenciju Eiropas Arheoloģijas mantojuma aizsardzībai, Eiropas Padomes vispārējo konvenciju par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai, Latvijas Republikas likumu Par kultūras pieminekļu aizsardzību u.c.

Latvijas sabiedrība dzīvo skaistā, ar vērtīgu kultūras mantojumu piepildītā zemē. Vairāku gadu tūkstošu gadu laikā veidojies kultūras mantojuma apjoms ir padarījis Eiropu par radošā intelekta spēcīgāko virzītāju pasaulē. Kultūras mantojums ir vērtība un potenciāls, kas kalpo kā resurss gudras attīstības un dzīves kvalitātes nodrošināšanā nepārtrauktas attīstības procesam pakļautajā sabiedrībā.

Uz 2014. gada 31. decembri valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8765 objekts, tai skaitā 3441 arhitektūras pieminekļi, 2624 mākslas pieminekļi, 16 industriālie pieminekļi, 135 vēstures pieminekļi, 2503 arheoloģiskie pieminekļi, 46 pilsētībūvniecības pieminekļi. Kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu skaits Latvijā ir ievērojami lielāks, tas pārsniedz 25000 objektu.

Dr. Arch. Juris Dambis

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs

PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS UN FUNKCIJAS

Latvijas Republikā valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā nodrošina Ministru kabinets un to īsteno Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, kas atrodas kultūras ministra padotībā.

Inspekcija darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916), kā arī septiņām starptautiskām konvencijām, 15 likumiem, 21 Ministru kabineta noteikumiem, trīs Augstākās Padomes lēmumiem un trīs Ministru Kabineta rīkojumiem, kas tieši skar kultūras mantojuma saglabāšanas darbu, kā arī citiem vispārīgiem normatīviem aktiem – vairāk nekā 70 starptautiskām hartām, deklarācijām, rezolūcijām, rekomendācijām un citiem starptautiskiem dokumentiem. 2014. gada 1. oktobrī ir stājies spēkā jaunais Būvniecības likums ar pavadošiem Ministru kabineta noteikumiem, kas rosina precizēt kultūras pieminekļu aizsardzības normatīvos aktus.

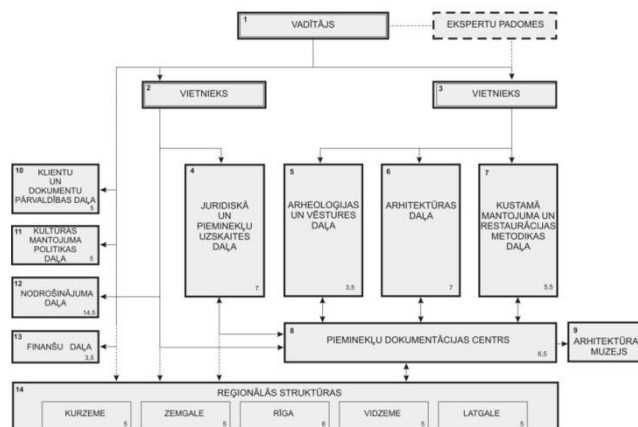
Saskaņā ar Latvijas PSR Ministru padomes 1988. gada 16. septembra 313. lēmuma 5. punktu un, pamatojoties uz Latvijas PSR Valsts Kultūras komitejas 1988. gada 30. septembra 440. pavēli, sākot ar 1988. gada 1. oktobri izveidota patstāvīga Latvijas PSR Kultūras komitejas Valsts Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Šobrīd Inspekcija darbojas, pamatojoties uz likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un 2004. gada 9. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums”).

Inspekcija ir kultūras ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti (No 1992.03.11. likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 26. pants).

Inspekcijas vadības pakļautībā 2014. gadā bija šādas struktūrvienības: Vadītāja vietnieks (2); Juridiskā un pieminekļu uzskaites daļa; Arheoloģijas un vēstures daļa; Arhitektūras daļa; Kustamā mantojuma un restaurācijas metodikas daļa; Pieminekļu Dokumentācijas centrs; Arhitektūras muzejs; Klientu un dokumentu pārvaldības daļa; Kultūras mantojuma politikas daļa; Nodrošinājuma daļa; Finanšu daļa; Reģionālās struktūras: Kurzemes reģionālā nodaļa, Zemgales reģionālā nodaļa, Kurzemes reģionālā nodaļa, Vidzemes reģionālā nodaļa un Latgales reģionālā nodaļa.

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS STRUKTŪRAS SHĒMA

1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Inspekcijas, tāpat kā citu Eiropas valstu nacionālo kultūras mantojuma institūciju uzdevums, ir sekot, lai kultūras mantojums tiktu saglabāts nākamajām paaudzēm, pietiekami apzināts un kopts.

Balstoties uz Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumu Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības nolikums” 2., 3., 4., un 5. pantu, Inspekcija īsteno valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un pārzina kultūras pieminekļus valsts teritorijā.

INSPEKCIJA ATBILSTOŠI SAVAI KOMPETENCEI:

- piedalās zinātniskajos pētījumos, kas saistīti ar kultūras mantojuma saglabāšanu;
- piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un politikas plānošanas dokumentu sagatavošanā, kā arī sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- nodrošina dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, glabāšanu un izmantošanu saskaņā ar likumu "Par arhīviem";
- sagatavo Inspekcijas budžeta projektu;
- piedalās starptautisko līgumu sagatavošanā un izpildē.

INSPEKCIJAI IR ŠĀDAS TIESĪBAS:

- pieprasīt un bez maksas saņemt no fiziskajām un juridiskajām personām Inspekcijas uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;
- atbilstoši kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;
- lai nodrošinātu inspekcijas darbību, slēgt līgumus ar fiziskām un juridiskām personām;
- sniegt maksas pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- izveidot ekspertu padomes;
- organizēt speciālistu apmācību un kvalifikācijas novērtēšanu;
- īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

INSPEKCIJAS DARBĪBU RAKSTUROJOŠIE GALVENIE DOKUMENTI:

- Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts;
- Kultūras pieminekļu uzskaites dokumentācija;
- Norādījumi par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu apsekošanas un pārbaudes akti;
- Administratīvā pārkāpuma protokoli;
- Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas;
- Ar kultūras pieminekļu pārveidošanu saistītu projektu saskaņojumi un slēdzieni;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļaujas;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļaujas;
- Inspekcijas slēdzieni par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību;
- Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu dokumentācija;
- Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas akti;
- Slēdzieni par kultūras pieminekļu tehnisko stāvokli;

- Kultūrvēsturisko objektu materiālu fondi;
- Inspekcijas darba plāni, atskaites;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas projekti;
- Rakstiskas konsultācijas;
- Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas “Nacionāla valsts”;
- Informatīvi dokumenti.

Kvalitātes rādītāji Inspekcijas gatavotiem dokumentiem:

- skaidra, vienveidīga uzbūve;
- samērā īsa, koncentrēta, bet izsmelīga informācija;
- profesionāla terminoloģija, skaidra un laba valoda;
- profesionāla grafiskā un foto informācija;
- precīzi konstatētie un atspoguļotie fakti;
- dokumenta noformējuma atbilstība lietvedības principiem;
- digitalizējama informācija.

INSPEKCIJAS MISIJA:

Saglabāt kultūras mantojumu kā cilvēka dzīves kvalitātes nodrošinājuma nozīmīgu faktoru – apzināt, aizsargāt un iekļaut mūsdienu dzīves aprītē materiālo kultūras mantojumu, veicināt sabiedrībā kultūrvēsturisku vērtību izpratni.

GALVENIE INSPEKCIJAS DARBĪBAS VIRZIENI:

- Kultūras pieminekļu kontrole, kas saistīta ar vides pārveidošanu;
- Kultūras mantojuma popularizēšana un informācijas sniegšana;
- Kultūras vērtību apzināšana un uzskaitē;
- Kultūras pieminekļu glābšanas pasākumu finansēšana;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas pasākumu organizēšana.

INSPEKCIJAS ILGTERMIŅA MĒRĶIS:

Veidot un attīstīt sabiedrībai ērtu, profesionālu kultūras mantojuma aizsardzības valsts institūciju, kas saskaņā ar starptautiski atzītiem principiem, palīdz kultūras pieminekļu saimniekiem un lietotājiem kvalitatīvā vērtību saglabāšanā, kā arī aktīvi iestājas pret kultūrvēsturisko vērtību degradējošām aktivitātēm.

- Kultūras mantojuma lomas palielināšana, kā nozīmīgas sastāvdaļas cilvēka dzīves telpas kvalitātes un cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā.
- Kultūras mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm.
- Kultūras mantojuma kā tautsaimnieciska resursa izmantošana valsts ekonomiskajai attīstībai.
- Latvijas tēla veidošana ar kultūras mantojuma palīdzību.

ĪSTERMIŅA MĒRĶI:

- Svarīgākās nacionālās mantojuma daļas prioritāra apzināšana, izpēte, pasākumu organizēšana, kas pasargā to no izpostīšanas
- Īpašumtiesību sakārtošana – katram kultūras piemineklim savu atbildīgu saimnieku.
- Kultūras pieminekļu jauno saimnieku atbalsts ar tiesisko, finansiālo, mantojuma aizsardzības nozares vadīšanas mehānisma regulējošu noteikumu palīdzību. Atbalsta sniegšana iedzīvotāju līdzdalībai, jo sabiedrība ir tā, kas aizsargā savu mantojumu.
- Arhitektūras kā mākslas nozares attīstības veicināšana, lai mūsdienu arhitektūra nebojātu kultūras mantojumu, kā arī mantojums netraucētu mūsdienu arhitektūras attīstību.
- Kultūras mantojuma jomā valsts un pašvaldību līmenī jāpanāk efektīga pakalpojumu sniegšana un sabiedrības uzticība.
- Atklātības, caurskatāmības un profesionālā līmeņa nostiprināšana, visās darbībās, kas saistītas ar kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti, uzskaiti, kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabātības stāvokļa kontroli.

DARBĪBAS PRIORITĀTES:

- Ērta un pieejama informācijas sistēma.
- Kultūras pieminekļu izmaiņu kontrole.
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pakalpojumu kvalitāte.
- Kultūras pieminekļu oriģinālsubstances un autentiskuma saglabāšana.
- Kultūrvēsturiskās vides kvalitāte. Mūsdienu izaicinājums – tilts starp kultūras mantojuma saglabāšanu un mūsdienu arhitektūru.

2. INSPEKCIJAS 2014. GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

1. Inspekcija joprojām strādā samazināta finansējuma un samazināta strādājošo skaita apstākļos; ir veikta darba optimizācija, bet normatīvos aktos uzlikto pienākumu pilnīga izpilde nav iespējama. Tāpēc darbs tiek organizēts tā, lai kultūras mantojuma saglabāšanai svarīgākie un uz klientu apkalpošanu orientētie uzdevumi būtu prioritāri un tiktu izpildīti.
2. Izstrādāta un Kultūras ministrijā iesniegta kultūras mantojuma nozares attīstības stratēģija 2014. – 2020. gadam.
3. Inspektoru darba organizācijai, informācijas aprītei un darba izpildes kontrolei ir izveidota datu bāze, kurā pakāpeniski tiek ievadīta informācija par kultūras pieminekļu aktuālo saglabātības stāvokli. Datu bāze tiek pilnveidota atbilstoši Inspekcijas iespējām. Datu bāze nākotnē tiks iekļauta vienotā kultūras mantojuma informācijas sistēmā, kad tās izstrādei būs iespēja piesaistīt atbilstošu finansējumu.
4. Nodrošināta Inspekcijai ar likumu uzdoto galveno funkciju profesionāla, kvalitatīva uz ērtu klientu apkalpošanu vērsta izpilde.
5. Sarīkotas Eiropas kultūras mantojuma dienas „Rīgas ielas kultūrvēsturiskais tēls” 2014. gada septembrī. Mantojuma dienas ir Eiropas Padomes iniciatīva, ko īsteno sadarbībā ar Eiropas Komisiju. Latvija tajās ik gadu piedalās kopš 1995. gada.
6. Turpināts darbs pie administratīvo procedūru vienkāršošanas kultūras mantojuma aizsardzības jautājumu risināšanā;

7. Darbs pie UNESCO Pasaules mantojuma saraksta starpvalstu seriālnominācijas „Vikingu laika pieminekļi ap Ziemeļatlantiju un Baltijas jūru” pieteikuma sagatavošanas.
8. Turpināta Latvijas pārstāvniecība starptautiskās kultūras mantojuma aizsardzības organizācijās.
9. Sagatavota kultūras mantojuma aktuālo jautājumu iekļaušana Latvijas Prezidentūras ES Padomē darba kārtībā.

PROBLĒMAS:

1. Izpratnes trūkums par kultūras un kultūras mantojuma jomas nozīmi Latvijā kā nacionālas valsts attīstībā ilgtermiņā.
2. Nepietiekams finansējums un strādājošo skaits kultūras mantojuma nozarē. Inspekcijai piešķirtā finansējuma apjoms un strādājošo skaits atpaliek no uzliktajiem pienākumiem, izpildāmā darba apjoma un atbildības – līdz ar to valsts nevar pilnībā izpildīt normatīvajos aktos paredzētos pienākumus.
3. Nepietiekams valsts finansiāls atbalsts kultūras pieminekļu īpašniekiem, Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta apjoms koncentrējas tikai atsevišķos objektos.
4. Kultūras mantojuma saglabāšanai nepietiekami draudzīga nodokļu politika.
5. Pārāk birokratizēts, vienkāršu lēmumu pieņemšanas process valstī.
6. Sabiedrībā valdošā tendence jebkuru neveiksmju gadījumos pārmest valsts pārvaldei.
7. Neefektīva zemes un īpašumu apgrūtinājumu sistēma valstī.

2.1. DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Saņemti un izvērtēti 8 532 iesniegumi un vēstules. Nosūtīti 3 121 dokumenti, kā arī:

- Saskaņoti 2 081 būvprojekti, kas izstrādāti kultūras pieminekļiem vai objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- Izsniegtas 1 024 atļaujas kultūras pieminekļa vai aizsardzības zonas pārveidošanas darbiem.
- Izsniegtas 180 kultūras pieminekļa statusu apliecināšanas izziņas.
- Inspekcija nodrošinājusi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darbu. Pārskata gada laikā notikušas 25 Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes sēdes, sniegts atzinums par 166 jautājumiem.
- No Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmas piešķirts finansējums 117 valsts nozīmes saimnieciski neizmantojamu kultūras pieminekļu glābšanai un avārijas situācijas novēršanai. Papildus 2014. gadā piešķirts Saeimas mērķfinansējums Rīgas Brāļu kapu ansambļa Mātes Latvijas tēla ar postamentu un pilsētu ģerboņu aprūpe, papildu restaurācijas veikšanai, Piebalgas Latviešu biedrībai pieminekļa izveidei nacionālajiem partizāniem un karavīriem, kā arī Videonovērošanas izveide ar nolūku nodrošināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu Rēzeknes Vecstādnieku kapu draudzes baznīcā.
- izsniegta 101 atļauja un 142 izziņas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas.

2.2. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ

Kultūras pieminekļu uzskaites jautājumu risināšanā 2014. gadā:

1. Svarīgākie darbības principi:
 - 1.1. Pēctecība, skaidra un precīza informācija;
 - 1.2. pietiekami apzināta un definēta kultūrvēsturiskā vērtība;
 - 1.3. garantijas saglabāšanas iespējas;

- 1.4. noteikts apgrūtinājums – kontrolētai, uz saglabāšanu vērstai objekta lietošanai.
2. problēmas
 - 2.1. Vispārēja īpašumtiesību sakārtošanas procesa rezultātā nemitīgi adrešu un īpašumtiesību precizējumi;
 - 2.2. Ierobežots, un nepietiekami precīzs kartogrāfiskais materiāls;
 - 2.3. Ievērojams precizējamās informācijas apjoms un nepietiekams finansējums;
 - 2.4. jāveic papildus, plašs vērtību apzināšanas un izpētes darba apjoms, nepietiekama apzināšanas jomā strādājošo skaita apstākļos.

2014. gada 31. decembrī valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8765 objekti šādā sadalījumā:

Arhitektūra	3441
Māksla	2624
Arheoloģija	2503
Pilsētībūvniecība	46
Industriālie	16
Vēsturiska notikuma vieta	135
Valsts nozīmes	5277
Vietējās nozīmes	3488

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauti 65 objekti.

No valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izslēgti 4 objekti, kas zaudējuši kultūrvēsturisko vērtību.

Veiktas izmaiņas par 16 objektiem, precizējot adresi, mainot vērtības grupu vai nosaukumu.

KULTŪRVĒSTURISKĀS VĒRTĪBAS NOTEIKŠANA RĪGAS VĒSTURISKAJĀ CENTRĀ UN TĀ AIZSARDZĪBAS ZONĀ:

Inspekcija un Rīgas pilsētas būvvalde izvērtē attīstības un ēku rekonstrukcijas projektus, ņemot vērā ēku, būvju un to atsevišķu elementu kultūrvēsturiskās vērtības līmeņus. Ja ēkai nav noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis, to nosaka Inspekcija (atbilstoši sešiem līmeņiem), saskaņojot ar Rīgas pilsētas būvvaldi un nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomi. Kultūrvēsturiskās vērtības līmeni Inspekcijā novērtē ar ekspertu metodi (Inspekcijas un neatkarīgu ekspertu pastāvīga komisija). Ekspertu vidējais novērtējums ir pamats Inspekcijas priekšlikumam par vērtības līmeni, kas tiek nosūtīts Rīgas pilsētas būvvaldei saskaņošanai.

Novērtētas 485 ēkas, no kurām:

- kultūrvēsturiski unikāla - 1
- kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas – 9
- Kultūrvēsturiski vērtīgas – 163
- Ēkas ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību – 109
- Ēkas bez kultūrvēsturiskas vērtības – 168
- Vidi degradējošas ēkas – 32

Saskaņā ar 2013. gada grozījumiem Rīgas domes 07.02.2006. saistošajos noteikumos Nr. 38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” Inspekcijā tiek veikta secīga teritoriju fragmentos ar atšķirīgiem apbūves noteikumiem ietilpstošās apbūves kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa novērtēšana (Saistošo noteikumu Nr. 38 617.punkts).

2014. gadā noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis 15 teritoriju fragmentiem ar atšķirīgiem apbūves noteikumiem. Novērtētas 195 būves (administratīvais process pabeigts).

2014. gadā norisinājušās 7 *Kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa ekspertu padomes* sēdes, izvērtēti 9 jautājumi (administratīvā akta apstrīdējumi).

KULTŪRVĒSTURISKU OBJEKTU APSEKOŠANA

1. Apsekošanas mērķis:
 - 1.1. vērtību noskaidrošana /konstatācija/;
 - 1.2. saglabātības stāvokļa pārbaude /konstatācija/;
 - 1.3. veikto pārveidojumu pārbaude /fiksācija/;
 - 1.4. iespējamo bojājumu pārbaude/noskaidrošana, fiksācija/.
2. Apsekošanas dokumentu noformēšanas mērķis:
 - 2.1. kultūrvēsturisku vērtību dokumentēšana;
 - 2.2. objekta saglabātības stāvokļa dokumentēšana;
 - 2.3. izmaiņu dokumentēšana;
 - 2.4. pierādījumu komplektēšana.
3. Apsekošanas dokumentācijas jēga:
 - 3.1. dokuments lēmumu pieņemšanai, ko izmanto, vai nākotnē izmantos plašs profesionāļu loks;
 - 3.2. palīgs saimniekam objekta saglabāšanā; klientam saprotama un noderīga informācija.

Saskaņā ar Inspekcijas nolikuma 2.1. punktu, īstenojot valsts kontroli par to, kā tiek ievēroti kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites un restaurācijas noteikumi, un saskaņā ar nolikuma 2.7. punktu, veicot reģionos valsts aizsardzībā esošo saimnieciskās darbības apdraudēto kultūras pieminekļu apsekošanu, kopumā 2014. gadā pārbaudīti 3 319 objekti, par to sagatavojot vizuālās apsekošanas aktus.

2014. gadā organizēti kultūras pieminekļu pārbaudes braucieni, kuru laikā:

- sagatavoti 3 319 kultūras pieminekļu pārbaudes akti;
- 19 gadījumos ierosināta administratīvā pārkāpuma lietvedība;
- kultūras pieminekļu īpašniekiem/valdītājiem izsniegti 1039 norādījumi par objektu saglabāšanu un izmantošanu.

KULTŪRAS PIEMINEKĻA SAGLABĀTĪBAS STĀVOKLI RAKSTUROJOŠI RĀDĪTĀJI:

1. Kultūras pieminekļa saglabātības stāvoklis ar šādiem raksturojošiem rādītājiem:
 - 1.1. Autentiskuma saglabātības pakāpe /īpaši oriģinālsubstances apjoms, kvalitāte/;
 - 1.2. Tehniskais stāvoklis, iespējamie draudi;
 - 1.3. Objekta vērtībai atbilstošs lietojums /funkcija/;
 - 1.4. Objekta ikdienas kopšana /sakoptība/;
 - 1.5. Vēsturiskā patina.
 - 1.6. Veikto pārveidojumu atbilstība kultūras mantojuma mūsdienu saglabāšanas filozofijai, zinātniska izpēte, kvalitatīva profesionāla konservācija un restaurācija, jauni kvalitatīvi uzslāņojumi, kas rada pievienotu vērtību.
 - 1.7. Vizuālais tēls.

Kultūras pieminekļu saglabātības stāvokli vizuāli novērtē Inspekcijas reģionālo nodaļu inspektori, regulāri veicot objektu apsekojumus. Šobrīd objektu stāvoklis kopumā ir šāds:

	Kurzeme	Latgale	Vidzeme	Zemgale	Rīga	KOPĀ
Labs	37.7	51.1	18.4	6.2	38.8	30.4
Apmierinošs	56.0	45.2	68.5	80.4	50.9	60.2
Gājis bojā	0.8	0.2	0.4	0.5	0.4	0.4
Avārijas	0.5	0.6	3.4	4.2	1.6	2.1
Neapmierinošs	5.0	2.9	9.3	8.7	8.3	6.9

NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

Pārskata periodā būtiski notikumi nav bijuši.

3. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1050668	17957854	2340315
1.1.	dotācijas	1037215	1777968	2290965
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6583	17786	8785
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	6870		40565
2.	Izdevumi (kopā)	1063671	1795754	2450318
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1051623	1792680	2223668
2.1.1.	kārtējie izdevumi	920923	1470201	1498921
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	55700	101933	435251
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	75000	220546	289496
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	12048	3074	226650
2.3.	dažādi izdevumi			
2.4.	pārējie citur neklasificētie izdevumi			

KULTŪRAS PIEMINEKĻU GLĀBŠANAS, IZPĒTES UN RESTAURĀCIJAS PROGRAMMAS IZPILDE.

Pārskata periodā būtiski palielināts valsts budžeta finansējums Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmai. No Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmas piešķirts finansējums 117 valsts nozīmes saimnieciski neizmantojamu kultūras pieminekļu glābšanai un avārijas situācijas novēršanai. Papildus 2014. gadā piešķirts Saeimas mērķfinansējums Rīgas Brāļu kapu ansambļa Mātes Latvijas tēla ar postamentu un pilsētu ģerboņu aprūpe, papildu restaurācijas veikšanai, Piebalgas Latviešu biedrībai pieminekļa izveidei nacionālajiem partizāniem un karavīriem, kā arī Videonovērošanas izveide ar nolūku nodrošināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu Rēzeknes Vecicībnieku kapu draudzes baznīcā.

Kultūras piemineklis	Valsts aizs. nr.	Veiktie darbi	Finansējums Eur
Alsungas pils	6326	Alsungas pils ZA korpusa tehniskās apsekošanas veikšana, risinājumu izstrāde un pagrabu konservācija	1210
Alsungas pils	6326	Alsungas pils ZA torņa lietus ūdens novadīšanas notek sistēmas izveide	1553.24
Alsungas Romas katoļu baznīcas ērģeles	3578	Alsungas Romas katoļu baznīcas ērģeļu restaurācija	4000
Alūksnes luterāņu baznīca	2700	Alūksnes luterāņu baznīcas jumta konstrukciju un ar to saistīto mezglu atjaunošana	5000
Alūksnes muižas parka mauzolejs	2671	Alūksnes muižas parka mauzoleja restaurācija	7000
Alūksnes pilsdrupas	2665	Alūksnes pilsdrupu konservācija un restaurācijas projekta izstrāde	3900
Alūksnes pilsdrupas	2665	Alūksnes pilsdrupu konservācija	10000
Arendoles muižas kungu māja	8547	Arendoles muižas kungu mājas dūmvadu atjaunošana	2500
Augstkalnes-Mežmuižas luterāņu baznīca	4864	Augstkalnes-Mežmuižas luterāņu baznīcas fasādes apmetuma un vēsturiskā krāsojuma atjaunošana	3900
Bauskas pils vārtu māja	6166	Bauskas pils vārtu mājas flīžu grīdas konservācija	2000
Bauskas Sv. Gara luterāņu baznīcas ērģeles	2973	Bauskas Sv. Gara luterāņu baznīcas ērģeļu pedāļu, spēles galda un mehānikas restaurācija	7000
Bērzes luterāņu baznīca	4879	Bērzes luterāņu baznīcas kāpņu izpēte un slēdziena sagatavošana par glābšanas darbiem	400
Bērzgales Sv. Annas Romas katoļu baznīca	5799	Bērzgales Sv. Annas Romas katoļu baznīcas bojāto koka spāru atjaunošana	3000
Bēržu Sv. Annas Romas katoļu baznīca	2838	Bēržu Sv. Annas Romas katoļu baznīcas tehniskā apsekošana un slēdziena sagatavošana	2700
Breksīnes kapu kapliča	2828	Breksīnes kapu kapličas izpēte un tehniskā apsekošana	1000
Briņķu Pedvāles muižas kalpu māja	2603	Briņķu Pedvāles muižas apbūves daļas "Kalpu māja" pamatu restaurācija, pagraba sienu un pamatu atjaunošana	10000
Briņķu Pedvāles muižas kalpu māja	2603	Briņķu Pedvāles muižas kalpu mājas pamatu stiprināšana un lietus ūdens notek sistēmas atjaunošana	2500
Bukmuižas Sv. Ludviķa Romas katoļu Baznīcas glezna "Sv. Jāzeps ar bērnu"	3522	Bukmuižas Sv. Ludviķa Romas katoļu baznīcas gleznas "Sv. Jāzeps ar bērnu" restaurācija	1000

Burtnieku luterāņu baznīca	6886	Burtnieku luterāņu baznīcas torņa glābšana.	6000
R. Blaumaņa memoriālais muzejs "Braki"	46	R. Blaumaņa memoriālā muzeja "Braki" elektroinstalāciju sakārtošana	3900
Cesvaines luterāņu baznīca	6470	Cesvaines luterāņu baznīcas jumta remonts	6500
Cesvaines pils	6472	Cesvaines pils logu un durvju atjaunošana	21000
Cesvaines pils	6472	Cesvaines pils rekonstrukcijas projekta 4. Etapa "Centrālā korpusa jumta konstrukcijas un pārseguma atjaunošana" izstrāde	5000
Cēsu Sv. Jāņa luterāņu baznīca	6214	Cēsu Sv. Jāņa baznīcas telpu apmetuma remonts	15000
Cēsu Sv. Jāņa luterāņu baznīcas vitrāža	3103	Cēsu Sv. Jāņa baznīcas vitrāžas restaurācija	5000
Cēsu viduslaiku pils drupas ar trīs priekšpiļu nocietinājumu mūriem	6206	Dienvidu korpusa pagalma sienas glābšana	5000
Cēsu viduslaiku pils drupas ar trīs priekšpiļu nocietinājumu mūriem	6206	Dienvidu torņa pirmā stāva velves, sienu un grīdu konservācija	9500
Cēsu vecās un Jaunās pils apbūves ansamblis ar parku	6203; 6204	Ēkas Pils ielā 5 neatliekamie glābšanas darbi	6000
Daugavpils skrošu rūpnīcas skrošu liešanas tornis	8958	Daugavpils skrošu rūpnīcas skrošu liešanas torņa jumta seguma atjaunošanai	2000
Dricānu Romas katoļu baznīca	5801	Dricānu Romas katoļu baznīcas kreisā torņa fasādes renovācija un restaurācija	3500
Dundagas luterāņu baznīca	6738	Dundagas luterāņu baznīcas logu restaurācija	5500
Dundagas pils	6739	Dundagas pils pagalma ieejas portāla atjaunošana	3500
Durbes muižas komplekss	6845	Durbes muižas kompleksa kalpu mājas tehniskā projekta izstrāde	4000
Dzērbenes luterāņu baznīca	6246	Dzērbenes luterāņu baznīcas zvanu torņa remonts	2900
Dzīvojamā ēka "Žubri"	6118	Dzīvojamās ēkas "Žubri" jumta avārijas stāvokļa novēršana	7800
Eriņu muižas kungu māja	8808	Eriņu muižas kungu mājas centrālās terases glābšana	7000
Ernsta Glika Alūksnes valsts ģimnāzija	2689	Ernsta Glika Alūksnes valsts ģimnāzijas sienu cokola daļas apsekošana un slēdziena sagatavošana	500
Ezeres muižas apbūve	6715	Ezeres muižas kungu mājas logu restaurācija	4000
Ēveles luterāņu baznīcas ērģeles	4462	Ēveles luterāņu baznīcas ērģeļu restaurācija	4000
Gaiķu luterāņu baznīca	6720	Īstās mājas sēnes likvidēšana un interjera restaurācija	7000
Gaiķu luterāņu baznīca	6720	Pārmūrējuma izveidošana grīdā, trupes izzāģēšana un balkona balstu protezēšana	5000
Gostiņu luterāņu baznīca	6165	Gostiņu luterāņu baznīcas jumta seguma remonts un lietus ūdens novadsistēmas izveide	11000
Grīvaišu kroga komplekss	431	Grīvaišu kroga kompleksa tehniskās apsekošanas atzinuma sagatavošana	1000
Jaunauces muižas kungu mājas Ovālās zāles kupola gleznojums	4239	Jaunauces muižas kungu mājas ovālās zāles kupola gleznojuma materiāla un tehniskā stāvokļa izpēte	1600
Jaunauces muižas kungu mājas	6722	Ovālās zāles kupola restaurācija	15000
Jaunpils luterāņu baznīca	6812	Jaunpils luterāņu baznīcas atbalsta sijas zemaltāra galda izveide	2300
Jelgava, ēka Vecpilsētas ielā 14,	5185	Glābšanas un atjaunošanas tehniskā projekta izstrāde	5000
Jēkabpils Vissvētās Dievmātes patvēruma	6304	Jēkabpils Vissvētās Dievmātes patvēruma pareizticīgo baznīcas (Uniātu baznīca) kolonnu atjaunošana	3600

pareizticīgo baznīca (Uniātu baznīca)			
Kabiles luterāņu baznīca	6336	Kabiles luterāņu baznīcas torņa remonts	3200
Kabiles muižas kalpu māja	6337	Kabiles muižas kalpu mājas tehniskās apsekošanas veikšana un glābšanas darbu projekta izstrāde	2000
Kalnienas dzelzceļa stacijas pasažieru ēka	8340	Kalnienas dzelzceļa stacijas pasažieru ēkas glābšana, jumta remonts	7800
Kazdangas muižas apbūve	6413	Kazdangas muižas apbūves šķūņa konservācijas projekta izstrāde (pagrabu un virszemes daļas risinājumi)	3777.76
Kazdangas muižas apbūve	6413	Kazdangas muižas Kavalieru mājas atjaunošanas tehniskā projekta izstrāde	5000
Kārļa Sūniņa gleznojumi mājā "Dzintari"	4361	Kārļa Sūniņa gleznojumu izpēte un nostiprināšana mājā "Dzintari"	1900
Kokneses pilsdrupas	6160	Kokneses pilsdrupu C sienas konservācija, D un E sienas konservācija	18000
Krāslavas katoļu baznīcas centrālais altāris	3546	Krāslavas katoļu baznīcas centrālā altāra kolonnu restaurācija	15200
Krāslavas pils apbūve	6321	Krāslavas pils apsekošana un rekomendāciju izstrāde	10000
Krāslavas pils apbūve	6321	Bijušās dārznieka mājas izpēte un tehniskās apsekošanas veikšana, rekomendāciju izstrāde ēkas atjaunošanai	2500
Krustpils pils	6308	Krustpils pils logu atjaunošana	6000
Kuldīgas pils dzirnavu ēka	6352	Kuldīgas pils dzirnavu ēkas lit. 001 mūra dekoratīvās dzegas atjaunošana	2111.14
Kuldīgas Sv. Annas luterāņu baznīca	8722	Kuldīgas Sv. Annas ev. lut. baznīcas torņa neatliekamie glābšanas darbi	10000
Ķemeru luterāņu baznīca	5668	Ķemeru luterāņu baznīcas fasādes remonts	1700
Landzes luterāņu baznīca	6938	Landzes luterāņu baznīcas jumta seguma remonts	18000
Lauderu pareizticīgo baznīca	6461	Lauderu pareizticīgo baznīcas jumta seguma un konstrukciju apsekojums	1500
Lielīvandes muižas vecā dzīvojamā ēka	6330	Lielīvandes muižas vecās dzīvojamās ēkas tehniskā apsekošana un saglabāšanas priekšlikumu izstrāde	1200
Liepājas Sv. Jāzepa Romas katoļu baznīca	8685	Liepājas Sv. Jāzepa Romas katoļu baznīcas jumta atjaunošanas projekta izstrāde	4500
Limbažu luterāņu baznīca	3921	Limbažu luterāņu baznīcas griestu dekoratīvās apdares izpēte un neatliekamie glābšanas pasākumi	2000
Lizuma muižas pils	5064	Zilās zāles grīdas seguma detalizēta izpēte	1000
Ludzas viduslaiku pils	1544	Ludzas viduslaiku pils izdrupušā mūra fragmentu konservācija	1900
Meņģeles luterāņu baznīca	2889	Meņģeles luterāņu baznīcas apsekošana un darbības programmas izstrāde	3000
Nurmes luterāņu baznīca	6759	Nurmes luterāņu baznīcas zvanu torņa un ieejas vārtu krāsojuma atjaunošana	2000
Oleru muižas kungu māja	4506	Oleru muižas kungu mājas pagraba stāva stiprināšana	10000
Opekalna luterāņu baznīca	2781	Opekalna luterāņu baznīcas jumta karnīzes remonts	4000
Pabažu vējdzirnavas	6651	Pabažu vējdzirnavu spārnu atjaunošana	9134
Pasiekstes vējdzirnavas	6963	Pasiekstes vējdzirnavu glābšanas darbi	3500
Papes Ķoņu zvejnieku ciema zvejnieku sēta "Mikjāņi"	6116	Zvejnieku sētas "Mikjāņi" pagraba jumta avārijas stāvokļa novēršana	2000
<i>Piebalgas Latviešu biedrība, pieminekļa izveide – Saeimas mērķfinansējums</i>		<i>Pieminekļa izveide nacionālajiem partizāniem un karavīriem</i>	2845
Popes muižas Muižnieka dzīvojamā ēka	6940	Popes muižas Muižnieka dzīvojamās ēkas parādes durvju restaurācija	3000
Preiļu muižas stallis	6501	Preiļu muižas stallja mūru konservācija	7000
Puzes mācītājmuiža	6958	Puzes mācītājmuižas saimniecības ēkas fiksācijai-objekta	500

		uzmērīšana un fotofiksācijas veikšana	
Raunas luterāņu baznīca	6273	Raunas luterāņu baznīcas torņa atjaunošana	15000
Raunas ūdensdzirnavas	8543	Raunas ūdensdzirnavu neatliekamie glābšanas darbi	3000
Raunas viduslaiku pils	541	Raunas viduslaiku pils konservācija	2500
Rēzeknes pareizticīgo baznīca	5765	Rēzeknes pareizticīgo baznīcas torņu glābšanai	12000
Rēzekne, Tipogrāfijas ēka Atbrīvošanas alejā 92	5762	Tehniskā apsekošana, arhitektoniski mākslinieciskā un interjera apdares izpēte	7000
<i>Rēzeknes vecticībnieku kapu draudzes baznīca – Saeimas mērķfinansējums</i>	5797	<i>Videonovērošanas izveide ar nolūku nodrošināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu</i>	9040
Rīga, ēka Brīvības ielā 61	7962	Ēkas Rīgā, Brīvības ielā 61 arhitektoniski mākslinieciskās izpētes veikšana	3000
Rīga, dzīvojamo ēku komplekss M.Pils iela 17/19/21	6544	Ēku kompleksa konservācija un restaurācija	12098
Rīga, ēka K.Valdemāra ielā 11	8199	Ēkas K.Valdemāra ielā 11, Rīgā konferenču zāles logu restaurācija	18573.86
<i>Rīgas Brāļu kapi – Saeimas mērķfinansējums</i>	6678; 6971	<i>Rīgas Brāļu kapu ansambļa Mātes Latvijas tēla ar postamentu un pilsētu ģerboņu aprūpe, papildu restaurācijas veikšana</i>	11000
Rīgas Brāļu kapi	6678 6971	Rīgas Brāļu kapu ansambļa restaurācija	36000
Rīgas Brāļu kapi	6678; 6971	Rīgas Brāļu kapu Centrālā kapulauka un C sektora mūra fragmentu tehniskā stāvokļa izpēte un projekta izstrāde, saimnieciskās zonas ārējā mūra gar meža kapiem restaurācija un vārtu ierīkošana	17900
Rīgas Krusta luterāņu baznīca	6657	Rīgas Krusta luterāņu baznīcas torņu kāpņu atjaunošana	9900
Rīgas Latviešu biedrības nama "Līgo zāle"	6524 7288 7289	Rīgas Latviešu biedrības nama "Līgo zāles" interjera restaurācija	30000
Rīgas Sv. Jāņa luterāņu baznīca	6567	Rīgas Sv. Jāņa luterāņu baznīcas DR fasādes atjaunošana	8000
Rīgas Sv. Jēkaba Romas katoļu baznīca	6547	Rīgas Sv. Jēkaba Romas katoļu baznīcas torņa jumta remonts	15000
Rīgas Sv. Pāvila luterāņu baznīca	7771	Rīgas Sv.Pāvila luterāņu baznīcas jumta remonts un ārdurvju restaurācija	5500
Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes luterāņu baznīcas ērģeles	7221	Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes luterāņu baznīcas ērģeļu atjaunošana	7000
Septiņzūburu svečturis Rīgas Sv. Pētera luterāņu baznīcā	8819	Septiņzūburu svečtura Rīgas Sv. Pētera luterāņu baznīcā restaurācija	5000
Rīga, Latvijas Etnogtāfiskā muzeja brīvdabas celtnu komplekss	6651	Usmas baznīcas jumta nomaiņa	18020
Salaspils koncentrācijas nometnes vietas memoriāls	93	Salaspils koncentrācijas nometnes vietas memoriāla restaurācija un uzturēšana	36000
Sātu luterāņu baznīca	6808	Sātu baznīcas jumta dzegas stūra remonts un lietus ūdens novadīšanas sistēmas izveides piebūve	1500
Sātu luterāņu baznīca	6808	Sātu lut. baznīcas Dienvidu puses logu restaurācija	5000
Siguldas pils apbūves komplekss	8333	Siguldas pils apbūves kompleksa ēku kultūrvēsturiskā analīze un novērtējums, un atjaunošanas koncepcijas izstrāde	7000
Spāres muižas kāpņu margas	4307	Spāres muižas kāpņu margu restaurācijas programmas izstrāde	1500
Svītenes kapliča	6194	Svītenes kapličas jumta atjaunošana	7000
Tāšu muižas Lielā māja-	6426	Tāšu muižas mājas Lielās mājas-pārvaldnieka mājas nesošo	2300

pārvaldnieka māja		ārsienu konstrukciju remonts	
Terehovas katoļu kapu kapličas altārglezna	4029	Terehovas katoļu kapu kapličas altārgleznas daļas "Dievmāte ar bērnu" restaurācija	1200
Terehovas katoļu kapu kapličas altārglezna	4029	Terehovas katoļu kapu kapličas altārgleznas daļas "Svētais Georgs" restaurācija	1000
Tirzas luterāņu baznīca	5102	Tirzas luterāņu baznīcas bojātās grīdas remonts	5000
Tukuma luterāņu baznīca	6843	Tukuma luterāņu baznīcas restaurācijas koncepcijas izstrāde	2000
Ugāles luterāņu baznīca	6961	Ugāles luterāņu baznīcas logu restaurācija	4500
Umurgas luterāņu baznīca	6454	Umurgas luterāņu baznīcas tehniskā apsekošana, slēdziena sagatavošana un veicamo darbu programmas izstrāde	1000
Valmieras ģimnāzija	102	Valmieras ģimnāzijas kāpņu margu restaurācija	3100
Valmieras pilsdrupas un viduslaiku nocietinājumi	6921	Valmieras pilsdrupu un viduslaiku nocietinājumu 3D skenēšana	3000
Vecauces luterāņu baznīca	6850	Vecauces luterāņu baznīcas konstrukciju remonts	10000
Vecsalienas muižas pils	8963	Vecsalienas muižas pils jumta un ūdens novadsistēmas remonts	5000
Vilces muiža	5281	Vilces muižas pagrabstāva tehniskā apsekošana, rekomendāciju un darbu risinājumu izstrāde	1200
Viļa Plūdoņa memoriālais muzejs "Lejenieki"	8	Viļa Plūdoņa memoriālā muzeja "Lejenieki" ratnīcas atjaunošanas tehniskā projekta izstrāde	4300
Viļānu klosteris	5876	Viļānu klostera glābšanas darbi	7000
Zaļenieku luterāņu baznīca	5328	Zaļenieku luterāņu baznīcas torņa smailes atjaunošana	3000
Zaļenieku muižas pils	5315	Zaļenieku muižas pils logu ārējo un iekšējo vērtnu restaurācija ar pilnu demontāžu un montāžu	5000
Zemnieku sēta "Šultes"	6130	Zemnieku sētas "Šultes" jumta konstrukciju remonts un jumta seguma atjaunošana	7000
Zemnieku-amatnieku sētas "Vecvēveri" kūts	6102	Zemnieku-amatnieku sētas "Vecvēveri" kūts jumta atjaunošana	7031
Ziemeņu muižas kungu māja	2711	Ziemeņu muižas kungu mājas fasādes puses jumta remonts	2000
Zlēku luterāņu baznīca	6964	Zlēku luterāņu baznīcas jumta atjaunošana	20000
Zvārtavas muižas kungu māja	2763	Zvārtavas muižas kungu mājas jumta stiklotās daļas remonts	1700

4. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

4.1.BEZMAKSAS PAKALPOJUMI

- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidošanas būvprojektu izvērtēšana un saskaņošana;
- Norādījumu izsniegšana par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļauju izsniegšana;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļauju izsniegšana;
- Uz iesniegumu pamata kultūras pieminekļa statusa apliecināšanas izziņas izsniegšana;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Klientu apkalpošanas centrā publiski ir pieejams valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts – reģistrs elektroniskā formā;
- Rakstisku konsultāciju sniegšana.

4.2.MAKSAS PAKALPOJUMI

Saskaņā ar Kultūras ministrijas 2003. gada 29. aprīļa rīkojumu Nr. 57A „Par Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai aizpildīšanas kārtības un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saistībā ar mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu sniedzamo maksas pakalpojumu veidu un izcenojumu apstiprināšanu”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sniedz šādus maksas pakalpojumus:

- Atļaujas kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas Republikas noformēšana;
- Katra kultūras priekšmeta atribūcija un vērtējums naudas izteiksmē, ņemot vērā ekspertīzes sarežģītības pakāpi, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādātajiem kritērijiem;
- Eksperta vizīte un kultūras priekšmeta apskate tā atrašanās vietā ārpus Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpām;
- Priekšmeta novērtēšana un izziņas par kultūras priekšmeta neatbilstību MK 2003.01.07. noteikumu Nr.8 1. pielikumā minētajām kategorijām sagatavošana.

4.3. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

- Lai sekmētu Inspekcijas funkciju efektīvāku īstenošanu, veikta Inspekcijas ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana.
- Inspekcijas apmeklētāju ērtībai Pils ielā 20 darbojas Klientu apkalpošanas centrs.
- Lai pieņemtu objektīvu lēmumu, nozīmīgākajos kultūras pieminekļu pārveidošanas gadījumos rīkotas profesionāļu diskusijas, iesaistot arī sabiedriskās organizācijas.

5.PERSONĀLS

	01.2014.	12.2014.
STRĀDĀJOŠO SKAITS	92 (amatu skaits 97)	98 (amatu skaits 97)
VALSTS IERĒDŅI	39	37
DARBINIEKI	57 (tai sk. tehniskais personāls)	60 (tai sk. tehniskais personāls)

IZGLĪTĪBA:

AUGSTĀKĀ	80
t.sk. DOKTORA GRĀDS	4
NEPABEIGTA AUGSTĀKĀ	3
VIDĒJĀ SPECIĀLĀ	12
VIDĒJĀ	2

PERSONĀLA MAINĪBA

2014.gadā no darba Inspekcijā atlaisti 6 darbinieki, savukārt darbā pieņemti 9 darbinieki.

Personu skaits, ar ko pārtrauktas darba attiecības	6
t.sk. ierēdņi	0
t.sk. darbinieki	6

SADALĪJUMS PA VECUMA UN DZIMUMA GRUPĀM:

VECUMS	SIEVIETES	VĪRIEŠI
20 – 29	5	4
30 – 39	21	4
40 – 49	17	4
50 – 59	12	8
60 – 69	14	6
70 gadi un vairāk	2	1
KOPĀ	71	27

Vidējais Inspekcijā strādājošo vecums – 42.40 gadi.

5.1. PERSONĀLA KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

Inspekcijas darbinieki turpina mācības augstākās izglītības iestādēs, tai skaitā doktorantūrā.

2014. gada 4. novembrī sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu Inspekcija rīkoja mācību semināru par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu (ilgums 5 stundas) Inspekcijas reģionālo nodaļu valsts inspektoriem un darbiniekiem, kuru apmeklēja arī struktūrvienību vadītāji.

Inspekcijas amatpersonas (darbinieki), lai sekmīgi veiktu un izpildītu darba pienākumus un pārzinātu aktuālāko likumdošanā apmeklē seminārus, lekcijas, kursus:

2014. gada 26. septembrī Pieminekļu dokumentācijas centra vadītāja S. Čevere un vadītājas vietnieks K. Jantons apmeklēja lekciju ciklu „Darbs ar personu iesniegumiem un iestādēs rīcībā esošās informācijas izsniegšanas nosacījumi – likums un prakse”.

2014. gada 3. decembrī Inspekcijas vadītāja vietniece V. Mačiņa un Juridiskās un pieminekļu uzskaites daļas vadītāja L. Ābele apmeklēja lekciju „Lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās” Tiesu prakse.

2014. gada 12. novembrī Inspekcijas vadītāja vietniece V. Mačiņa apmeklēja lekciju „Jaunais regulējums būvniecības jomā”.

Referente personāla jautājumos R. Lizbovska pastāvīgi apmeklē Valsts kancelejas rīkotos seminārus Valsts administrācijas skolā.

Diemžēl ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ Inspekcija nevar pilnībā nodrošināt darbinieku mācību vajadzības, līdz ar to izglītošanās atkarīga arī no pašiniciatīvas.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

KULTŪRAS MANTOJUMA POPULARIZĒŠANA: DISKUSIJAS, SEMINĀRI, KONFERENCES, SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

- Sarīkotas Eiropas Kultūras mantojuma dienas par tēmu „Rīgas ielas kultūrvēsturiskais tēls”.
- Sagatavoti un publicēti praktiski padomi kultūras pieminekļu īpašniekiem: „Vēsturisku ēku kopšana” un „Ugunsdrošības kultūrvēsturiskās ēkās”, izdevumi izplatīti bez maksas. Digitāli sagatavots izdevums „Finansiālais atbalsts kultūras pieminekļu saimniekiem”, tas pieejams VKPAI interneta vietnē. Izdevumi publicēti, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda finansējumam.
- Notikusi diskusija par arheoloģijas mantojuma lietošanu un pieejamību.
- VKPAI iesaistījās Latvijas Lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs” projektā „Latviskais mantojums”, kā arī Latvijas Restauratoru biedrības rīkotās 10. Baltijas valstu restauratoru triennāles „Līdzsvaru meklējot: saglabāšana, izmantošana, restaurācija” organizēšanā.
- Dalība nodibinājuma “Rietumu Bankas labdarības fonds” projektu konkursa „Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojuma saglabāšana” pieteikumu izvērtēšanā.
- Inspekcijai izveidots konts sociālajā saziņas tīklā: www.twitter.com/Mantojums un www.Facebook.com/mantojums.
- Inspekcijas lēmumu pieņemšanā ir iesaistīti arī nozares profesionālo organizāciju pārstāvji, zinātnes un augstāko mācību iestāžu pārstāvji, kuri darbojas Inspekcijas ekspertu padomēs, pie tam darbs ekspertu padomēs tiek veikts bez atlīdzības.

6.1. EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENAS 2014

Eiropas kultūras mantojuma dienas (Mantojums dienas) ir starptautisks pasākums, ko starptautiskā līmenī koordinē Eiropas Padome un Eiropas Komisija. Tās kopš 1984. gada notiek ik gadu nu jau 49 Eiropas valstīs. Mantojuma dienas Latvijā koordinē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (Inspekcija), pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda finansiālam atbalstam. Pasākumus objektos rīko pašvaldības un objektu īpašnieki.

Rīgai 2014. gadā bija Eiropas Kultūras galvaspilsētas statuss. Izsenis tiek uzskatīts, ka „visi ceļi ved uz Rīgu”, tāpēc daudzās Latvijas apdzīvotās vietās ir Rīgas vārdā nosaukta iela, laukums, vai ir bijis galvenais ceļš, kas ved uz Rīgu. Bieži tas kalpo par mugurkaulu vēsturiskās pilsētas struktūrai. Mantojuma dienu tēma „Rīgas ielas kultūrvēsturiskais tēls” ļāva aktualizēt gan pilsētībūvniecības pieminekļu, atsevišķu ēku, kā arī pilsētvides ainavas saistītus materiālā un nemateriālā mantojuma saglabāšanas jautājumus. Vietas, kurām Inspekcija sadarbībā ar pašvaldībām, kultūras pieminekļu saimniekiem, vēlējās pievērst īpašu uzmanību bija Iela, kura pastāvējusi ilgāku laika periodu, kurai ir sava vēsture interesants vai vienkāršs uz faktiem balstīts stāsts, savs tēls ar kultūrvēsturisko vidi, atsevišķiem unikāliem objektiem un jūtamas rūpes par kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Latvijas pilsētās un citās apdzīvotās vietās ir 65 Rīgas ielas, tāpēc ar Rīgas vārdu saistītajam kultūrvēsturiskajam mantojumam bija iespēja pievērst plašāku uzmanību. Rīga bija un šodien ir nozīmīgs ceļa mērķis arī Igaunijas iedzīvotājiem. Vēsturiskie Rīgas ceļi savieno Dienvidigaunijas pilsētas ar 2014. gada Eiropas Kultūras galvaspilsētu.

Eiropas kultūras mantojuma dienās 2014. gadā piedalījās 23 Latvijas pilsētas (Liepāja, Sabīle, Skrunda, Saldus, Ventspils, Cēsis, Cesvaine, Līgatne, Rauna, Rūjiena, Valka, Varakļāni, Bauska, Jelgava, Jēkabpils, Nereta, Daugavpils, Krāslava, Līvāni, Aloja, Jūrmala, Limbaži, Tukums). Pirmo reizi, rīkojot Eiropas kultūras mantojuma dienas, Latvija sadarbojās ar Igaunijas kultūras mantojuma dienestu. Lai gan Igaunijas Mantojuma dienu tēma ir veltīta kara mantojumam, piecas Igaunijas pilsētas – Meizakila, Pērnavā, Tartu, Valga, Vīlande, iesaistījās un ar pasākumiem atbalstīja arī Latvijas tēmu.

Pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstam, sagatavots un izdots izdevums „Rīgas ielas kultūrvēsturiskais tēls” (2000 eks.) un interesentiem tas izplatīts bez maksas.

2014. gada 12.septembrī Cēsīs ar izglītojošu pastaigu pa Rīgas ielu Latvijā atklātas jau deviņpadsmitās Eiropas Kultūras mantojuma dienas – „**Rīgas ielas kultūrvēsturiskais tēls**”.

Nemot vērā piešķirto finansējumu pasākumiem reģionos, 2014. gadā atbalstīti šādi pasākumi:

- **Cēsis:** Iepazīšanās ar Cēsu vecpilsētas namu stāstiem; Lekcijas par Cēsu vecpilsētas vēsturi un Rīgas ielas grāmatniecības tradīcijām; Kultūras mantojuma darbnīcas un interesanti stāstījumi; Grāmatu iesiešanas, kaligrāfijas, koka rotaļlietu izgatavošanas darbnīcas; Seno recepšu ēdieni Rīgas ielas kafējnīcās; Teatralizēti priekšnesumi un ekskursijas vecpilsētā.
- **Sabīlē:** Teatralizēts pasākums, kas veltīts Rīgas ielas kultūrvēsturiskajam vērtībam. Ekskursija bijušās konservu rūpnīcas teritorijā: sērskociņu fabrika, vilnas fabrika, konservu rūpnīca, viesošanās „Sabīles sidra” ražotnē; Andra Millera koka rotaļlietu muzeja pirmās kārtas atklāšana; Dzīvās bildes Rīgas ielā; Pasākuma laikā bija skatāmas Sabīles fotogrāfijas un sērskociņu kastīšu etiķešu izstāde no Arnolda Dukāta kolekcijas.
- **Liepājā:** Liepājas autoostā atklāta Rīgas ielai veltīta izstāde. Liepājas stacija, Jaunliepāja un Rīgas iela, kas bijusi un ir būtiska Liepājas transporta, izglītības, tirdzniecības un sabiedrisko procesu attīstības vieta, atspoguļota fotogrāfijās un attēlos Liepājas Autoostas autobusu peronos. Izstāde bija aplūkojama no 11. līdz 17.septembrim.
- **Krāslavā:** Lielformāta fotogrāfiju "Senā Krāslava" un foto kluba „Zibsnis” piektā fotoplenēra „Krāslava” atklāšana; Svinīgs pasākums pie Krāslavas pilsētas domes, apbalvojot Rīgas ielas autentiskāko ēku īpašniekus; Foto pulciņa „Kadrs” izstādes "Rīgas ielas mājas un to iedzīvotāji" atklāšana Krāslavas Kultūras namā; Bērnu un jauniešu centra radošās darbnīcas; Foto izstādes "Krāslavas Rīgas ielas kultūrvēsturiskie objekti. Senatne un mūsdienas" atklāšana Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā; Foto orientēšanās sacensības "Iepazīsti Rīgas ielu Krāslavā"; Ekskursija pa Rīgas ielu ar „pārsteigumiem”; Kino vakars – lekcija „Pilsētas ainava fotogrāfijā”, Krāslavas kultūras namā.
- **Jēkabpilī:** Izgatavotas un uzstādītas informatīvas plāksnes pie kultūrvēsturiskiem nozīmīgām ēkām un objektiem Rīgas ielā. Norisinājās ekspresizstāde pie ēkam Rīgas ielā. Savukārt 13.septembrī norisinājās muzikāls vakars Krustpils pilī, piedaloties Artim Robežniekam.

- **Alojā:** pasākums „... Uz Rīgu, uz Rīgu...!”. Sarīkota kartupeļu talka Rīgas un Kluba ielas krustojumā. Iekārtota kartupeļu instalāciju izstāde „Kartupeli, kartupeli, kur ir tavas mājas?”. Ekskursija pa Rīgas ielu. Visu dienu NVO parkā izstāde par Rīgas ielas namu vēsturi, pie kādreizējās dzelzceļa stacijas ēkas informācija par dzelzceļa vēsturi; dienas centrā foto izstāde „Alojas pašportrets”, kartupeļu ēdienu degustācija.

LATVIJAS ARHITEKTŪRAS MUZEJS

Pārskata gada laikā Latvijas Arhitektūras muzejā atklātas šādas izstādes: Johanam Danielam Felsko – 200 gadi. Pirmā Rīgas pilsētas arhitekta projekti. Tekstilmākslinieces Velgas Lukažas darbu izstāde „Citāti...”. Ārstniecības telpa: piecas pieejas slimnīcu plānojumiem Latvijā. Metālmākslinieka Arvīda Endziņa personālizstāde „Planetarium”. Flāmu arhitektūra: šķērsgriezums.

Ārpus muzeja eksponētās izstādes:

- „NORDIC ID”, Rīgas Tehniskajā universitātē, 14.11.2014–05.01.2015
- „Johanam Danielam Felsko – 200 gadi. Pirmā Rīgas pilsētas arhitekta projekti” biedrības „Atklāj Rīgu” telpās Aldaru ielā5, Rīgā, 10.04.2014–01.09.2014 un Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā, 05.09.2014–03.12.2014

Pārskata periodā saņemtie nozīmīgākie dāvinājumi:

- Rīgas administratīvo robežu plāns 1924–1927 (speciālisti uzskata par unikālu, nekas līdzīgs nav saglabājies);
- arhitektes Dainas Dannebergas radīto projektu (administratīvā ēka Jaunielā, Bulduru sovhoztehnikums, RPI komplekss Ķīpsalā, Juglas sanatorijas Meža skola u. c.) lielizmēra fotogrāfijas;
- arhitekta Ivara Strautmaņa radošais mantojums (Leņina ielas attīstības vīzija, „Gosstroj” institūta attīstība u. c.);
- arhitektes Maijas Pumpuras 20. gs. 70.–80. gados rūpniecībai radīto mēbeļu oriģinālzīmējumi un fotogrāfijas.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Inspekcijas starptautiskās sadarbības aktivitāti nosaka mērķis dot ieguldījumu Latvijas un citu valstu kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā, tai skaitā kultūras daudzveidības aizsardzībā. Inspekcija uzskata, ka starptautiskajai sadarbībai jābūt pastāvīgam, abpusējam mācību procesam, no kura ieguvēji ir visas iesaistītās personas, bet rezultāti – ilgtermiņa.

Inspekcijas starptautiskā sadarbība notiek trīs stratēģiskos virzienos: 1) darbs Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma uzraudzības grupā, kuras ietvaros tiek realizēti reģionālie projekti, kā arī divpusēja sadarbība; 2) Zinātniskā sadarbība – dalība starptautiskos zinātniskos projektos, kā arī divpusēja sadarbība; 3) Sadarbība starptautisko instrumentu ieviešanai – UNESCO, Eiropas Padome, Eiropas Savienības institūcijas.

Nozīmīgākās aktivitātes/paveiktais:

- dalība Eiropas kultūras mantojuma direktoru sadarbības tīklā (forumā) Eiropas kultūras mantojuma dienu koordinatoru tīklā, Eiropas Mantojuma zīmes koordinatoru sadarbības tīklā, Eiropas Padomes kultūras mantojumu politiku sadarbības tīklā HEREIN Eiropas Arheologu konsīlijā, Interreg IV A projekta „Cult Identity” uzraudzības darba grupā Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma uzraudzības grupā. Darbs apakšgrupās „Zemūdens mantojums”, „Pilsētu līdzsvarota attīstība”, „Vēsturisko ēku praktiskā uzturēšana”, „Piekrastes mantojums” (pārstāv Jūrmalas muzejs), Sarīkota Zemūdens mantojuma darba grupas tikšanās Ventspilī
- UNESCO Pasaules mantojuma centrā vērtēšanai iesniegts pieteikums transnacionālās sērijveida nominācijas „Vikingu laika pieminekļi Ziemeļeiropā” iekļaušanai UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Līdz ar Islandes, Vācijas, Dānijas un Norvēģijas vietām nominācijā iekļauts arī Grobiņas arheoloģiskais ansamblis.
- dalība Eiropas Savienības Padomes Kultūras lietu komitejas darbā, gatavojot Latvijas pozīcijas un sniedzot viedokļus par direktīvas projektu no ES dalībvalsts nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanai, Padomes 2014. gada 21. maija secinājumiem „Par kultūras mantojumu kā stratēģisku resursu Eiropai”, kā arī Padomes 2014. gada 25. novembra secinājumiem „Par kultūras mantojuma līdzdalības pārvaldību”
- Sagatavota kultūras mantojuma aktuālo jautājumu iekļaušana Latvijas Prezidentūras ES Padomē darba kārtībā, iniciējot starptautiskas konferences „Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība” rīkošanu 2015. gada martā.
- Nodrošināta dalība starptautiskā finansējuma apgūšanas un plānošanas procesā, tajā skaitā EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta un ERAF finansēto projektu ieviešanas uzraudzībā.

2015.GADA PRIORITĀTES

6. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, atbilstoši Kultūras pieminekļu aizsardzības stratēģijas 2015. - 2020. gadam prioritātēm un uzdevumiem uzsāks darba pārkārtošanu, lai turpinātu attīstīt klientiem ērtu kultūras mantojuma pārvaldības sistēmu un uzsākt veidot Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.
7. Veidot informācijas sistēmu „MANTOJUMS”, kurā lietotājam draudzīgā veidā pieejama aktuāla informācija par katru kultūras pieminekli.
8. Visaptveroša kultūrvēsturisko vērtību apsekošana, inventarizācija, fiksācija, izmantojot modernās tehnoloģijas. Kultūras mantojuma profesionālās dokumentēšanas pastiprināšana.
9. Precizējumi valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, ģeotelpisko datu par kultūras pieminekļiem, to teritorijām un aizsardzības zonām gatavošana.
10. Uzsākt kultūras pieminekļu aizsardzības darba pārkārtošanu /vairāk uzticoties tiem, kam ir pieredze un zināšanas un kas atrodas vistuvāk piemineklim, radīt situāciju, ka ekonomiski izdevīgāk ir pieminekli saglabāt nevis postīt un VKPAI koncentrēt uzmanību nozīmīgākā mantojuma saglabāšanai, kā arī padomiem un konsultācijām/, sākt virzīt, lai VKPAI pārveidotu par Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.
11. Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē ietvaros sarīkot starptautisku konferenci „Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība”
12. Veltīt īpašu uzmanību :
 - 5.1 apdraudētā stāvoklī esošu kultūras pieminekļu neatliekamām glābšanas pasākumiem;
 - 5.2. ar Eiropas dimensiju saistītam kultūras mantojumam un mūsdienu arhitektūras kvalitātēm, rīkojot Eiropas kultūras mantojuma dienas 2015. gadā;
 - 5.3. Latvijas simtgades pasākumu plānošanai.
13. Inspekcija sagatavos priekšlikumus, lai pēc iespējas samazinātu apdraudējumu arheoloģiskajiem pieminekļiem un pasargātu tos no mantu meklētāju postījumiem.
14. Inspekcija iesaistīsies projektā „Kultūras mantojuma satura digitalizācija”, kuru paredzēts īstenot Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam turpmākās rīcības plānojuma uzdevumu 3.1. „Publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveide” un 3.2. „Publiskās pārvaldes pakalpojumu elektronizācija” ietvaros.
15. Veicināt mūsdienu tehnoloģiju izmantošanu kultūras mantojuma saglabāšanā.
16. Inspekcija turpinās darbu, lai panāktu, ka Grobiņas arheoloģiskais komplekss kopā ar citiem Ziemeļeiropas pieminekļiem 2015. gadā tiek iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā.
17. Pievērst uzmanību starptautiskā finansējuma iespējām. Pārlicināt atbildīgās amatpersonas un veicināt mūsdienīgas kultūras mantojuma saglabāšanas filozofijas ievērošanu finansējuma sadalē – ne tikai projekta juridiskā un birokrātiskā atbilstība, bet arī ilgtermiņa efekts un sabiedrības ieguvums pēc būtības.